

ЗАКОН

О СТУДЕНТСКОМ ОРГАНИЗОВАЊУ

I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се положај, област деловања, овлашћења, организација и начин финансирања студентских представничких тела и студентских организација, као и оквир за остваривање заједничких интереса студената на националном нивоу кроз рад студентских конференција и националне студентске организације.

На питања која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује делатност високог образовања (у даљем тексту: Закон), студентски стандард, удружења, и одредбе статута високошколских установа.

Термини изражени у овом закону у граматичко мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

II ОБЛИЦИ СТУДЕНТСКОГ ОРГАНИЗОВАЊА

Члан 2.

Облици студентског организовања су:

- 1) студентска представничка тела: студентске конференције и студентски парламенти;
- 2) студентске организације основане у складу са овим законом и законом којим се уређује оснивање удружења.

III СТУДЕНТСКА ПРЕДСТАВНИЧКА ТЕЛА

Студентске конференције

Члан 3.

Студентска конференција универзитета и Студентска конференција академија струковних студија и високих школа (у даљем тексту: студентске конференције), основане су у складу са Законом и представљају највиши облик студентских представничких тела која делују на националном нивоу.

Организација и рад студентских конференција из става 1. овог члана уређују се овим законом и статутом конференције.

Рад студентских конференција је јаван.

Поред средстава за рад студентских конференција које се обезбеђују у буџету Републике Србије у складу са Законом, студентске конференције финансирају се и на основу домаћих и међународних пројеката и реализованих активности, прихода од сопствене имовине, поклона, спонзорства, донација, чланарина, прилога и других извора у складу са законом.

Чланарину уплаћују сви уписани студенти на подрачун своје самосталне високошколске установе приликом подношења документације за упис у текућу академску годину, а високошколске установе врше трансфер тих средстава конференцијама.

Висина чланарина коју плаћају сви уписани студенти утврђује се тако што се број студената самосталних високошколских установа помножи са износом који по прибављеном мишљењу Конференције универзитета Србије и

Конференције академија струковних школа Србије утврђују скупштине конференција.

Овлашћења Студентских конференција

Члан 4.

Овлашћења студентских конференција су:

1) разматрање питања од заједничког интереса за студенте (што укључује у првом реду оцену студената о студијским програмима, ефикасности студирања и процену утврђених ЕСПБ бодова, процену предиспитних обавеза и утврђених поена везаних за исте, однос теоријске и практичне наставе, процену препоручене литературе и сл.) и унапређивање високог образовања у Републици Србији;

2) усаглашавање ставова и координисање активности студентских парламената, посебно у области уписне политике, као и у области унапређења квалитета студирања на високошколским установама у Републици Србији;

3) примање и разматрање притужби студентских парламената високошколских установа због повреде прописа из области високог образовања и студентског стандарда и давање мишљења и препорука у конкретним случајевима;

4) сарадња са Конференцијом универзитета Србије и Конференцијом академија струковних студија и високих школа;

5) праћење закона и других прописа, иницирање измена прописа ради унапређивања високог образовања и услова студирања;

6) разматрање питања које јој доставе министарство надлежно за високо образовање (у даљем тексту: Министарство), Национални савет за високо образовање, Конференција универзитета Србије и Конференција академија струковних студија и високих школа, а која се односе на процес наставе и услове студирања на високошколским установама;

7) бирање и разрешавање студентских представника у Националном савету за високо образовање, у складу са Законом и у другим телима у складу са законом;

8) представљање и заступање интереса студената на међународном нивоу и у међународним студентским организацијама;

9) делегирање студентских представника у тела на међународном нивоу, а у складу са потписаним уговорима и чланствима у међународним асоцијацијама и организацијама;

10) давање мишљења за оснивање националних савеза студентских организација;

11) разматрање других питања од заједничког интереса за студенте.

Студентски парламент

Члан 5.

Студентски парламент је орган високошколске установе и високошколске јединице која има орган управљања и уписане студенте.

Студентски парламент самостално доноси опште акте којима уређује свој рад, начин функционисања и организацију, број, начин и поступак избора својих чланова – пословник о раду студентског парламента и правилник о избору чланова студентског парламента.

Студентски парламент заступа и штити права и интересе свих студената и разматра питања и активности у интересу за студенте.

Рад студентског парламента је јаван.

Високошколска установа у оквиру које студентски парламент делује дужна је да обезбеди простор, финансијска средства и потребне услове за рад студентског парламента.

Овлашћења студентског парламента

Члан 6.

Овлашћења студентског парламента су:

1) доноси опште акте којима уређује свој рад, начин функционисања, организацију и број, начин и поступак избора својих чланова – пословник о раду студентског парламента и правилник о избору чланова студентског парламента;

2) бира и разрешава представнике студената у органима установе, студентским конференцијама, као и у органима других установа и организација у којима су заступљени представници студената, у складу са њиховим статутом и законом;

3) бира, односно предлаже студента проректора, односно студента продекана из реда студената надлежног за студентска питања, у складу са статутом високошколске установе;

4) бира и разрешава председника и потпредседнике студентског парламента и утврђује друга тела која ће се бавити посебним пословима у оквиру овлашћења студентског парламента;

5) учествује у процесу самовредновања високошколске установе;

6) обавља активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, развој мобилности студената, подстицање научно-истраживачког рада студената, сарадњу са тржиштем рада, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда и даје мишљење о критеријумима за оцењивање активности и знања студената у наставном процесу;

7) покреће иницијативу за доношење или промену прописа високошколске установе од интереса за студенте;

8) покреће иницијативу за доношење или промену одлука других органа високошколске установе које се односе на положај студената у наставном процесу и управљању установом;

9) доноси годишњи план и програм рада студентског парламента и усваја извештај о раду;

10) доноси финансијски план и подноси финансијски извештај студентског парламента;

11) обавља друге активности у складу са законом и општим актима високошколске установе;

12) даје мишљења о педагошком раду наставника и сарадника, у складу са општим актом високошколске установе;

13) реализује ваннаставне активности студената, оснива спортске екипе, координише спортским екипама, организује стручна и спортска такмичења, конференције, студентске научне скупове, студијске и стручне

посете установама и институцијама у земљи и иностранству, студентске екскурзије, стручне праксе, трибине, округле столове, хуманитарне активности, промоције научне и стручне литературе, издаје студентске часописе и сл.

14) одлучује о расподели средстава за ваннаставне активности студената, у складу са општим актом студентског парламента.

Савет високошколске установе усваја финансијски извештај студентског парламента из става 1. тачка 10. у оквиру финансијског извештаја високошколске установе.

Избор чланова студентског парламента

Члан 7.

Право да буду бирани за члана студентског парламента имају сви студенти високошколске установе уписани на студије у школској години у којој се бира студентски парламент, које кандидује студентска организација регистрована у складу са овим законом или које кандидује неформална група студената која има писмену подршку најмање 10% укупног броја студената високошколске установе, у складу са општим актом студентског парламента.

Представници студената са инвалидитетом и студената уписаних по афирмативној мери заступљени су у чланству студентског парламента сразмерно процентуалном учешћу у укупном броју студената уписаних у школској години у којој се бира студентски парламент.

Начин избора и број чланова студентског парламента утврђује се општим актом студентског парламента, уз обезбеђивање равноправне заступљености студената и студенткиња, водећи рачуна о заступљености свих студијских програма.

Избор чланова студентског парламента одржава се сваке друге године у априлу, тајним и непосредним гласањем.

Изборе за студентски парламент расписује председник студентског парламента.

Студентски парламент високошколске установе у саставу самосталне високошколске установе се конституише најкасније до краја октобра, а самосталне високошколске установе најкасније до краја новембра месеца текуће године.

Мандат чланова студентског парламента почиње даном конституисања студентског парламента и траје две године.

У случају да студент који је изабран за члана студентског парламента заврши степен студија на који је уписан пре истека мандата, задржава право да обавља функцију, ако упише наредни степен студија у првом наредном уписном року на истој високошколској установи, не дуже од три месеца.

Уколико услов из става 8. овог члана није испуњен, могу се расписати допунски избори у складу са општим актом студентског парламента.

Начин и поступак избора, као и број чланова студентских парламената самосталних високошколских установа утврђује се општим актом студентског парламента.

Учешће студената у органима и телима високошколске установе

Члан 8.

Учешће студената у органу управљања високошколске установе утврђује се у складу са Законом.

У стручним органима високошколске установе и њиховим телима студенти чине 20% чланова, у складу са Законом и статутом високошколске установе, водећи рачуна о сразмерној заступљености мање заступљеног пола и студената уписаних по афирмативној мери у складу са чланом 7. овог закона.

Студентски представници из става 2. овог члана учествују у расправи и одлучивању о питањима од значаја за студенте, а посебно она која се односе на осигурање квалитета наставе, правила студија, план рада, календар рада, уписну политику високошколске установе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, измена и допуна статута, предлагање кандидата за орган пословођења и предлагање финансијског плана високошколске установе.

Финансирање студентског парламента и ваннаставних активности

Члан 9.

Студентски парламент доноси финансијски план за реализацију ваннаставних активности, који је саставни део финансијског плана високошколске установе.

Средства за финансирање рада студентског парламента и ваннаставних активности студената на самосталној високошколској установи утврђују се финансијским планом те установе.

Средства за финансирање рада студентског парламента и ваннаставних активности студената на високошколској јединици у саставу самосталне високошколске установе утврђују се финансијским планом те високошколске установе.

Средства из ст. 2. и 3. овог члана обезбеђују високошколске установе од оснивача и из сопствених прихода.

IV СТУДЕНТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Члан 10.

Ради обављања студентских активности, унапређења услова за лични и друштвени развој студената према њиховим потребама и могућностима и укључивања студената у друштвени живот академске заједнице и њиховог информисања могу се оснивати удружења, у складу са овим законом и законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења.

Удружење чије чланство чине искључиво студенти једне високошколске установе може стећи статус студентске организације, у складу са овим законом, уколико су циљеви или област остваривања циљева удружења усмерени на студенте, и то на:

- 1) остваривање и заштиту права, интереса и здравља студената;
- 2) унапређење наставе;
- 3) унапређење животног стандарда студената;
- 4) унапређење положаја студената у друштву;

5) унапређење активног учешћа студената у процесу доношењу одлука.

Организација за студенте је свако друго удружење регистровано у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чији су циљеви или област остваривања циљева, поред осталог, усмерени и на студенте.

На самосталним високошколским установама делују и удружења за студенте које се баве студентским стандардом (одмор и опоравак, уметност и култура, спорт), здравствено потпорна удружења, културно уметничка друштва и спортска удружења и савези студената, чији су чланови већином студенти. Ова удружења су удружења са посебним статусом и њихов рад је ближе уређен законом који регулише студентски стандард и статутима самих удружења.

У студентским домовима могу деловати удружења за студенте која се баве студентским стандардом и ваннаставним животом студената. Њихов рад и функционисање се ближе уређује општим актом који доноси управни одбор установе студентског стандарда.

Сем студентских организација могу се основати и студентске организације студената са инвалидитетом.

Студентске организације студената са инвалидитетом оснивају се и делују на самосталним високошколским установама.

Статус студентских организација студената са инвалидитетом могу добити удружења основана у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења која испуњавају следеће услове:

- 1) баве се унапређењем положаја студената који су у ризику од социјалног искључивања у високом образовању;
- 2) чланство се састоји само од студената са инвалидитетом;
- 3) баве се имплементацијом социјалне димензије у области високог образовања;
- 4) статутом удружења је јасно дефинисано да удружење пружа подршку студентима који су у ризику од социјалне искључености.

Студентске организације студената са инвалидитетом чланице су Националног савеза студентских организација.

Статус студентске организације

Члан 11.

Удружење може да стекне статус студентске организације:

- 1) ако је регистровано у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења;
- 2) ако је статутом удружења јасно дефинисано да чланство могу чинити искључиво студенти једне високошколске установе;
- 3) ако је статутом удружења јасно дефинисано да се у органе удружења могу бирати искључиво студенти те установе;
- 4) ако статут удружења обухвата најмање три области деловања из члана 10. став 2. овог закона;

5) ако у свом раду, а у оквиру свог чланства гарантује равноправност свих студената без обзира на расу, боју коже, претке, држављанство, националну припадност и етничко порекло, језик, верска и политичка убеђења, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, имовно стање, рођење, генетске особености, здравствено стање, инвалидитет, брачни и породични статус, осуђиваност, старосну доб, изглед, чланство у синдикалној и другој организацији, и другим стварима у складу са законом којим се уређује забрана дискриминације;

6) ако у називу не користи називе органа или тела високошколских установа или студентских конференција;

7) ако редовно доноси годишњи програм рада, најкасније до 28. фебруара, за текућу годину.

8) ако води књигу чланова у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења коју редовно ажурира, а најкасније до 30. новембра за текућу школску годину.

Поступак за стицање статуса студентске организације

Члан 12.

Захтев за стицање статуса студентске организације, удружење подноси органу пословођења високошколске установе.

Уз захтев из става 1. овог члана удружење доставља доказе којима потврђује испуњеност критеријума из члана 11. овог закона.

Испуњеност критеријума из члана 11. овог закона утврђује комисија коју именује орган пословођења високошколске установе, а коју чине један наставник, секретар високошколске установе, два представника студентског парламента и студент проректор, односно студент продекан.

Решење о стицању статуса студентске организације и упису у Регистар студентских организација доноси орган пословођења високошколске установе, на основу позитивног мишљења комисије из става 3. овог члана, у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

Стицањем статуса студентске организације, удружење стиче сва права и обавезе прописане општим актима високошколске установе којима се омогућује њихово деловање.

На решење којим се одбија захтев за стицање статуса студентске организације, удружење може у року од осам дана од дана пријема решења упутити жалбу савету високошколске установе.

Савет високошколске установе одлучује о жалби у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Статус студентске организације стиче се на време од три године и може се обнављати.

Захтев за обнављање статуса студентске организације, студентска организација подноси органу пословођења високошколске установе најкасније 45 дана пре истека статуса студентске организације.

Уз захтев за обнављање статуса студентске организације студентска организација доставља доказе којима потврђује испуњеност критеријума из члана 11. овог закона.

Статус студентске организације може се изгубити пре истека времена из става 9. овог члана уколико је студентска организација престала да испуњава

неки од критеријума из члана 11. овог закона.

Поступак за губитак статуса студентске организације покреће студентски парламент самоиницијативно или на образложени предлог било ког студента високошколске установе.

У поступку за губитак статуса студентске организације испуњеност критеријума из члана 11. овог закона утврђује комисија из става 3. овог члана.

Решење о губитку статуса студентске организације и брисању из регистра студентских организација доноси орган пословођења високошколске установе, на основу позитивног мишљења комисије, у року од 30 дана од дана доношења решења о покретању поступка за губитак статуса студентске организације.

На решење о губитку статуса студентске организације и брисању из регистра студентских организација, удружење може у року од осам дана од дана пријема решења упутити жалбу савету високошколске установе.

Савет високошколске установе одлучује о жалби у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Статус студентске организације губи се даном доношења коначног решења о губитку статуса студентске организације.

Регистар студентских организација

Члан 13.

За потребе праћења рада студентских удружења која имају статус студентских организација и вођења статистике о њиховом раду самостална високошколска установа и високошколске установе у њеном саставу воде Регистар студентских организација (у даљем тексту Регистар) које на њима делују.

Регистар из става 1. овог члана је јаван и води се у електронском облику и објављује на сајту високошколске установе.

У Регистар се уписују студентске организације у року од пет дана од дана доношења решења из члана 12. став 4. овог члана.

Ближе услове и начин уписа у Регистар утврђује министарство надлежно за послове високог образовања.

Регистар садржи: назив, седиште, област деловања, статут студентске организације, податке о правном заступнику и то: име и презиме, податак о томе да ли има статус студента и која је година студија и адресу електронске поште.

Савези студентских организација на нивоу универзитета или академија струковних студија

Члан 14.

Студентске организације могу се удруживати у савез организација на нивоу универзитета, односно академије струковних студија.

Удружење студентских организација може да стекне статус савеза студентских организација на универзитету или академији струковних студија:

1) ако је регистровано у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења;

2) ако су студентске организације чланице уписане у Регистар високошколских установа на којима делују;

3) ако су студентске организације чланице регистроване на најмање 50% високошколских јединица тог универзитета или академије;

4) ако је статутом јасно дефинисано да чланство могу чинити искључиво студентске организације уписане у Регистар на високошколским јединицама истог универзитета, односно академије струковних студија;

5) ако је статутом јасно дефинисано да се у органе удружења могу бирати искључиво студенти високошколских јединица универзитета, односно академије струковних студија на којем удружење делује;

6) ако статут удружења обухвата најмање три области деловања из члана 10. став 2. овог закона;

7) ако у оквиру свог чланства гарантује равноправности свих студената без обзира на боју коже, претке, држављанство, националну припадност и етничко порекло, језик, верска и политичка убеђења, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, имовно стање, рођење, генетске особености, здравствено стање, инвалидитет, брачни и породични статус, осуђиваност, старосну доб, изглед, чланство у синдикалној и другој организацији, и другим стварима, односно претпостављеним личним својствима;

8) ако у називу не користи називе органа и тела високошколских установа или студентских конференција;

9) ако има програм рада.

Поступак стицања статуса савеза студентских организација на нивоу универзитета, односно академије струковних студија спроводи самостална високошколска установа сходно одредбама члана 12. овог закона.

Национални савез студентских организација

Члан 15.

Ради остваривања заједничких интереса и пуне репрезентативности студената оснива се Национални савез студентских организација.

Национални савез студентских организација оснива се уз прибављено мишљење Студентске конференције универзитета, односно Студентске конференције академија струковних студија и високих школа.

Национални савез студентских организација чине савези студентских организација самосталних високошколских установа из члана 14. овог закона.

Организација и рад Националног савеза из става 1. овог члана уређује се статутом Националног савеза у складу са овим законом.

Национални савез студентских организација има својство правног лица које стиче уписом у регистар надлежног органа у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења.

У овлашћења Националног савеза студентских организација спадају усклађивање рада савеза студентских организација које делују на територији Републике Србије, као и остали послови утврђени овим законом.

Финансирање студентских организација, савеза и националних савеза студентских организација

Члан 16.

Студентске организације, савези студентских организација и Национални савези финансирају се из:

- 1) чланарина студената;
- 2) пројеката и реализованих активности;
- 3) прихода сопствене имовине;
- 4) поклона, спонзорстава, донација, и прилога;
- 5) других извора у складу са законом.

Члан 17.

За реализацију програма, односно делова програма студентских организација и удружења за студенте, Министарство може доделити дотације по расписаном јавном конкурс и закљученом уговору, у складу са законом који уређује оснивање и правни положај удружења.

Право на дотације из става 1. овог члана имају студентске организације регистроване у складу са овим законом и организације за студенте регистроване као академска културно-уметничка друштва, здравствено-потпорна удружења и универзитетски спортски савези, у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, за реализацију програма или делова програма од општег интереса за студенте.

Удружења из става 1. овог члана подnose годишњи извештај Министарству о реализацији програма и начину коришћења средстава из буџета Републике Србије.

V НАДЗОР

Члан 18.

Надзор над законитошћу рада, аката и контролу коришћења финансијских средстава студентских конференција и студентских парламената врши Министарство, у складу са Законом, законом којим се уређује инспекцијски надзор и овим законом.

На територији Аутономне покрајине Војводине послове надзора из става 1. овог члана који се односе на рад студентских парламената, обавља преко својих органа Аутономна покрајина Војводина.

VI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Новчаном казном од 50.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај високошколска установа уколико не обезбеди:

- 1) заступљеност у стручним органима (члан 8. став 2.);
- 2) просторије за рад и средства за финансирање студентских представничких тела и ваннаставних активности у складу са овим законом (члан 5. став 5.);

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице високошколске установе новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај студентска конференција, студентска организација, савез студентских организација, односно национални савез студентских организација:

- 1) ако делује супротно одредбама овог закона које прописују овлашћења студентских представничких тела и студентских организација;
- 2) ако располаже финансијским средствима за рад супротно одредбама овог закона;
- 3) ако стиче средства за рад супротно одредбама овог закона;
- 4) ако организује изборе за студентско представничко тело супротно одредбама овог закона.

За прекршај из става 3. овог члана казниће се одговорно лице студентске конференције, односно студентске организације, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Високошколске установе, студентске конференције и студентски парламенти ускладиће своје опште акте са овим законом најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Студентске организације из члана 10. став 2. овог закона које су обављале делатност на високошколским установама до дана ступања на снагу овог закона дужне су да се региструју у складу са овим законом у року од шест месеци од усклађивања опшштих аката високошколских установа из става 1. овог члана.

Члан 21.

Министарство ће, у сарадњи са студентским конференцијама, донети подзаконски акт из члана 13. став 4. овог закона најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 22.

Избори за студентски парламент у складу са овим законом одржаће се по истеку мандата студентског парламента изабраног према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 23.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе члана 66. ст. 2-6. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закон и 11/21 - аутентично тумачење).

Члан 24.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је одредба члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, којим је, између осталог, прописано да Република уређује и обезбеђује систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Студентско организовање као важан чинилац високог образовања постоји у различитим облицима од самог зачетка високог образовања у нашој земљи. До ступања на снагу „Болоњског система” успостављеног Законом о високом образовању из 2005. године студентско организовање није било конкретније уређено, а базирало се на постојању студентских организација.

Законом из 2005. године даје се оквир учешћа студената у оквирима високог школства, а прописује се и постојање Студентског парламента. Одредбе које се односе на студентско организовање укључене су и у нови Закон о високом образовању из 2017. године, међутим, показало се да су од 2005. године и периода формирања првих Студентских парламената, праксе на факултетима и универзитетима у земљи потпуно различите, развој и начин функционисања зависио је потпуно од локалних прилика. Оваква ситуација у студентском организовању довела је до великих потешкоћа и угрозила функционисање овог сегмента система високог школства. Овај Предлог управо и произилази из проблема сувише општих одредби које се односе на студентско организовање кроз Закон о високом образовању.

Предлог закона о студентском организовању потребан је како би се уредила ова област система високог школства и представља симбиозу позитивних примера из праксе кодификованих на начин којим би се покрили сви аспекти студентског организовања. Треба посебно напоменути да већина земаља у региону већ има овакав закон, што је свакако везано за усклађивње нашег законодавства са европским законодавством.

Циљеви доношења Закона о студентском организовању су:

- 1) Унапређење и усаглашавање са европским стандардима у овој области;
- 2) Уређивање структуре у оквиру студентског организовања;
- 3) Уређивање институционалног оквира за студентско организовање на самосталним високошколским установама и високошколским установама;
- 4) Уређивање положаја, делатности, надлежности, организације и начина функционисања организација и начин финансирања Студентског парламента и студентских организација;
- 5) Уређивање оквира за остваривање заједничких интереса на националном нивоу кроз рад студентских конференција и националне студентске организације.

Током периода од годину дана радна група за израду Предлога закона о студентском организовању, анализирао је све постојеће праксе студентског организовања како на територији Републике Србије, тако и у региону. Упоредивањем тих пракси и постојећих законских решења у другим земљама приступило се изради Предлога закона о студентском организовању којим би се покрили сви потребни аспекти ове области и отклонили проблеми у функционисању. У оквиру Предлога закона о студентском организовању се за разлику од Закона о високом образовању препознаје и дефинише функционисање студентских организација и организација за студенте, док је Законом о високом образовању дефинисано само постојање Студентског парламента.

Сходно наведеном, израђен је Предлог закона о студентском организовању, као први закон којим се конкретно уређује ова област високошколског система.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У глави I Предлога закона (члан 1.) дефинисан је предмет Предлога закона, односно уређивање институционалног оквира за студентско организовање на самосталним високошколским установама и високошколским установама, односно положај, делатност, надлежност, организација и начин финансирања студентског парламента, студентских организација, као и оквир за остваривања заједничких интереса студената на националном нивоу кроз рад студентских конференција и националне студентске организације.

За питања која нису уређена Предлогом закона предвиђена је примена закона којима се уређује високо образовање, студентски стандард, оснивање и статут удружења, као и статута високошколских установа.

У глави II Предлога закона (члан 2.) дефинисани су основни облици студентског организовања који су предмет овог предлога закона.

Као посебне облике студентског организовања у Предлогу закона се наводи следеће: Студентска представничка тела (Студентске конференције, студентски парламенти), Студентске организације основане у складу са овим законом и законом којим се уређује оснивање удружења.

У глави III Предлога закона (чл. 3. и 4.) уређено је функционисање Студентских конференција које су основане у складу са Законом о високом образовању.

У глави III везаној за функционисање студентских конференција дефинисане су и надлежности Студентских конференција, које пре свега подразумевају разматрање питања од заједничког интереса за унапређивање високог образовања у Републици Србији.

Надлежности Студентских конференција односе се и на усаглашавање ставова и координисање активности студентских парламената, посебно у области уписне политике, као и у области унапређења квалитета студирања на високошколским установама у Републици Србији.

Посебне надлежности које треба истаћи су свакако примање и разматрање притужбе студентских парламената високошколских установа због повреда одредаба овог закона, Закона о високом образовању, као и свих осталих важећих законских прописа у Републици Србији који се односе на високо образовање и студентски стандард и даје мишљења и препоруке у конкретним случајевима.

Још неке од надлежности су сарадња са Конференцијом универзитета Србије и Конференцијом академијом струковних студија, давање мишљења Министарству просвете, науке и технолошког развоја, Националном савету за високо образовање, Конференцији универзитета Србије и Конференцији академијом струковних студија у складу са Законом о високом образовању (о обезбеђивању, контроли и унапређењу образовно-научних активности на универзитетима у Републици, што укључује у првом реду оцену студената о студијским програмима, ефикасности студирања и процену утврђених ЕСПБ бодова, давање мишљења и педагошком раду, процену предиспитних обавеза и утврђених поена везаних за исте, однос теоријске и практичне наставе, процену препоручене литературе итд.).

Студентске конференције се баве и праћењем закона и других прописа, иницирањем доношења или измена прописа ради унапређивања високог образовања и услова студирања у Републици Србији и давањем мишљења о одредбама нацрта закона и других прописа који се тичу високог образовања.

Студентске конференције разматрају питања која им доставе Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Национални савет за високо образовање, Конференција универзитета Србије и Конференција академија струковних студија и високих школа, а односе се на процес наставе и услове студирања на самосталним високошколским установама у Републици Србији.

Друге надлежности Студентских конференција су:

1. бирање и разрешавање студентских представника у Националном савету за високо образовање, у складу са Законом о високом образовању;
2. представљање и заступање интереса студената на међународном нивоу и у међународним студентским организацијама;
3. делегирање студентских представника у тела на међународном нивоу, а у складу са потписаним уговорима и чланствима у међународним асоцијацијама и организацијама;

4. делегирање студентских представника у сва тела на националном нивоу, а у складу са важећим законским прописима Републике Србије и
5. разматрање других питања од заједничког интереса за студенте, у складу са важећим законским прописима Републике Србије.

Наведеним надлежностима, покривена је и дефинисана целокупна област деловања Студентских конференција у Републици Србији.

У оквиру члана 3. из овог одељка је дефинисано финансирање Студентских конференција. Начин финансирања структурално је приказан и садржи се из чланарина самосталних високошколских установа, по основу поднетих пројеката и реализованих активности, из прихода сопствене имовине, од поклона, спонзорства, донација, чланарина и прилога, од других извора у складу са законом.

Када је реч о чланаринама, њихов износ одређују скупштине конференција по прибављеном мишљењу Конференције универзитета Србије и Конференције академија струковних школа Србије и замишљено је да студенти приликом уписа уплаћују износ чланарине својим самосталним високошколским установама, а да затим самосталне високошколске установе средства прослеђују студентским конференцијама. Оваквим решењем постигла би се финансијска независност која је један од предуслова за чланство у Европској студентској унији, а отклања се и дугогодишњи проблем финансирања Студентских конференција, који је значајно у претходном периоду паралисао рад на постизању циљева у области студентског организовања.

Предлогом закона предвиђено је да рад студентских конференција буде јаван.

У глави III Предлога закона (чл. 5-9.) уређено је функционисање Студентских парламената на самосталним високошколским установама и високошколских јединица у њиховом саставу.

Студентски парламент се дефинише као самостални орган самосталне високошколске установе или високошколске установе/јединице. Самосталност се огледа у томе што Студентски парламент сам доноси акте о свом раду и функционисању, сам бира и разрешава све своје представнике у телима и органима на свом нивоу функционисања.

У оквиру ове главе уређују се и превазилазе највеће мане досадашњег функционисања, одговарајућом кодификацијом у облику Закона о студентском организовању, а огледају се у решавању питања простора, финансија и услова за рад које је сада самостална високошколска и високошколска установа дужна да обезбеди.

У члану 6. Предлога закона дефинисане су надлежности Студентског парламента:

- 1) усвајање општих аката о свом раду;

- 2) бирање и разрешавање представника студената у органима установе, као и у органима других установа и организација у којима су заступљени представници студената, у складу са њиховим статутом;
- 3) бирање, односно предлагање студента проректора, односно студента продекана из реда студената надлежног за студентска питања, у складу са статутом високошколске установе;
- 4) студентски парламент високошколске јединице бира и разрешава председника и потпредседнике и утврђује друга тела која ће се бавити посебним пословима у оквиру надлежности студентског парламента;
- 5) организовање самоевалуације установе;
- 6) обављање активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, развој мобилности студената, подстицање научно-истраживачког рада студената, сарадњу са тржиштем рада, дефинисање критеријума за оцењивање активности и знања студената у наставном процесу, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда;
- 7) покретање иницијатива за доношење или промену прописа од интереса за студенте;
- 8) покретање иницијатива за доношење или промену одлука других органа установе које се односе на положај студената у наставном процесу и управљању установом;
- 9) доношење годишњег плана и програма рада студентског парламента и усвајање извештаја о свом раду;
- 10) доношење финансијског плана и подношење финансијског извештаја студентског парламента који усваја Савет те високошколске установе у оквиру свог финансијског извештаја;
- 11) обављање других активности у складу са законом и општим актима високошколске установе, односно високошколске јединице;
- 12) Давање мишљења о педагошком раду наставника и сарадника;
- 13) реализовање ваннаставне активности студената, координација спортским екипама, организација стручних и спортских такмичења, конференција, студентских научних скупова, студијских и стручних посета установама и институцијама у земљи и иностранству, студентских екскурзија, стручних пракси, трибина, округлих столова, хуманитарних активности, промоција научне и стручне литературе, уређивање студентских часописа и сл;
- 14) одлучивање о расподели средстава за ваннаставне активности студената, у складу са општим актом студентског парламента.

Кроз дефинисање надлежности Студентског парламента предупређују се све нерегуларности или недовољно покривена поља функционисања, које су у претходном периоду ограничавале студентска представничка тела у обављању својих делатности.

Први пут се јединим законом дефинише начин и поступак избора за Студентски парламент, где је на основу најбољих пракси дат основни оквир како би требало спроводити и организовати изборе за Студентски парламент.

Ово је било потребно посебно уредити зато што је у пракси долазило до честих злоупотреба изборне воље студената на изорима за Студентски парламент.

За студентске парламенте самосталних високошколских установа је предвиђено да својим општим актом уреде начин избора у смислу да ли ће он бити делегатског типа или ће се за исти организовати избори на свакој од јединица те самосталне високошколске установе. Ово питање је остављено сваком од студентских парламента самосталних високошколских установа, јер су различити услови на свакој од њих. Праћење и организација посебних избора за студентски парламент самосталне високошколске установе на свакој од њених јединица на неким од самосталних високошколских установа је немогућ у пракси.

У члану 8. Предлога закона прописано је и учешће студената у стручним органима и њиховим телима у пропорцији од 20% у односу на укупан број чланова. Студенти имају право учешћа у расправи по свим питањима док у одлучивању учествују о питањима од значаја за студенте, посебно обезбеђење квалитета наставе, правила студија, уписну политику високошколске установе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, утврђивање предлога измена и допуна статута, предлагање кандидата за орган пословођења и предлагање финансијског плана високошколске установе. Новина у овом делу у односу на Закон о високом образовању је предлагање кандидата за орган пословођења, чиме се студентима даје право гласа приликом предлагања кандидата за орган пословођења. Ово је посебно важно у домену квалитета наставе, јер се приликом избора кандидата у стручном телу представља план рада који садржи делове битне за квалитет наставе и однос према студентима. Стога сматрамо да би омогућавањем студентима да гласају за предог кандидата за орган пословођења, то могло значајно да унапреди положај студената и квалитет наставе јер би кандидати у том случају овом сегменту посвећивали додатну пажњу.

Посебно треба истаћи део који се односи на финансијски план за реализацију ваннаставних активности, наиме, Студентски парламент стиче право да доноси свој финансијски план, који је саставни део финансијског плана високошколске институције, па је стога само усвајање финансијског плана институције уједно и студентско питање.

Новим законским решењем високошколска институција дужна је да издвоји најмање износ у висини која се добија множењем просечне цене ЕСПБ бода на тој установи са бројем студената свих нивоа и врста студија те установе. Овакав износ већ је незванична пракса на већини факултета. Високошколска институција може издвојити и више средстава уколико заједно са Студентским парламентом процени да је за реализацију активности од значаја за студенте потребно издвојити додатна средства, али је овај износ доња граница због честе злоупотребе од стране руководства факултета као средство притиска на студентске парламенте и њихове представнике у органима и телима факултета.

Када је реч о финансирању ваннаставних активности и активности Студентских парламената на самосталним високошколским установама, њихово финансирање сеутврђују се финансијским планом, најмање у висини која се добијају множењем укупног броја студената са износом утврђеним за финансирање студентских конференција у овом закона.Та средства се обезбеђују из сопствених средстава самосталне високошколске установе, према финансијском плану и моделу који одреди орган управљања самосталне високошколске установе.

И овде се као и код Студентских конференција усваја начело по коме је рад Студентског парламента јаван.

У Глави IV Предлога закона (чл. 10–17.) уређено је функционисање и организација студентских организација.

У овом делу Предлога закона предвиђено је да се за обављање студентских активности, унапређења услова за лични и друштвени развој студената према њиховим потребама и могућностима и укључивања студената у друштвени живот академске заједнице и њиховог информисања могу се оснивати студентске организације и организације за студенте, у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења. Дакле, овде се прави разлика између два типа организација.

Студентску организацију дефинишемо као удружење које је уписано у регистар удружења грађана и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења грађана, а чије чланство чини искључиво студенти и чији су циљеви или област остваривања циљева усмерени на студенте. Примарна делатност, дефинисана статутом, обухвата најмање три од следећих области: остваривање и заштита права, интереса и здравља студената; унапређење наставе; унапређење животног стандарда; унапређење положаја студената у друштву; унапређење активног учешћа студената у процесу доношењу одлука.

Организацију за студенте дефинишемо као свако друго удружење које је уписано у регистар и делује у складу са законом којим се уређује оснивање и правни положај удружења, а чији су циљеви или област остваривања циљева, поред осталог, усмерени и на студенте.

Овим законом су препозната и удружења за студенте која се баве студентским стандардом, удружења за студенте која делују у студентским домовима и студентске организације студената са хендикепом.

Овим предлогом закона прописани су и посебни критеријуми за стицање статуса студентске организације, како би се уредила ова област и спречиле злоупотребе. Основни критеријуми који су прописани овим предлогом закона истичу да је статутом правног лица јасно дефинисано да је чланство сачињено искључиво од студената те високошколске установе, јасно је дефинисано да органе управљања правног лица морају да чине студенти те установе, статут правног лица обухвата најмање три области деловања из члана 10. став 2. овог предлога закона. У оквиру свог чланства студентска организација мора да

гарантује равноправности свих студената без обзира на расу, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа или имовинско стање, назив организације мора да буде такав да термилошки не одговара називима органа или тела установа или студентских конференција, правно лице мора да буде уписано у регистар органа надлежног за вођење евиденције у складу са Законом о удружењима, доноси годишњи план рада и води електронску књигу чланова. Чланом 12. је предвиђен поступак за стицање статуса студентске организације. Испуњеност критеријума врши комисија у саставу: један наставник, секретар установе и два представника студентског парламента и студент проректор, односно студент продекан.

Овај део Предлога закона даље предвиђа оснивање Националног савеза студентских организација, што представља потпуну новину и даје нови правац у развоју студентског организовања у Републици Србији. Предвиђена је повезаност Националног савеза студентских организација са Студентским конференцијама.

Овим Предлогом предвиђа се постојање Савеза на нивоу универзитета и академија струковних студија и за њихов настанак предвиђени су посебни критеријуми. Да би савез организација добио статус савез студентских организација са правом деловања на универзитету или академији, мора да испуни одређене критеријуме: студентска организација има статус правног лица и поседује решење о упису у регистар надлежне установе, студентске организације које формирају савез студентских организација са правом деловања на универзитету или академији, буду уписане у регистар установа на којима делују, савез студентских организација сачињавају студентска удружења регистрована на најмање 50% високошколских јединица тог универзитета или академије, као и већину групација по коме су високошколске установе груписане, статут правног лица мора бити у складу са чланом 10. став 2. овог закона, у оквиру свог чланства гарантовање равноправности свих студената без обзира на расу, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа или имовинско стање, назив организације буде такав да термилошки не одговара називима органа, тела установа или студентских конференција, правно лице се уписује у регистар органа надлежног за вођење евиденције у складу са Законом о удружењима. Члановима 12. и 13. је предвиђен поступак за стицање статуса студентске организације. Испуњеност критеријума врши комисија у саставу: један наставник, секретар установе и два представника студентског парламента и и два представника студентског парламента и студент проректор, односно студент продекан

Национални савез студентских организација оснива се уз сагласност Студентске конференције универзитета Србије и Студентске конференције академија струковних студија и високих школа. Национални савез студентских организација чине кровни савези самосталних високошколских установа. Потреба за оснивањем националног студентског удружења се огледа у томе да

неопходна артикулација репрезентативности студентских удружења, што ће се постићи управо удруживањем студентских организација на нивоу универзитета и академија уз одобрење од стране обе конференције.

Када је реч о финансирању студентских организација предвиђено је неколико начина финансирања и извора прихода: по основу поднетих пројеката и реализованих активности, из прихода сопствене имовине, од поклона, спонзорстава, донација, чланарина и прилога, од других извора у складу са законом, те на основу дотација које додељује министарство. Такође, предвиђено је да се из буџета Републике Србије обезбеђују средства за финансирање материјалних трошкова зараде до два запослена лица у националном савезу студентских организација.

У глави V Предлога закона (члан 18.) прописано је да Министарство врши надзор над законитошћу рада, аката и коришћења финансијских средстава.

У глави VI Предлога закона (члан 19.) су прописане казнене одредбе за високошколске установе и одговорна лица, као и за студентске конференције, студентска организација, савез студентских организација, односно национални савез студентских организација.

У глави VII Предлога закона (чл. 20–24.) садржане су прелазне и завршне одредбе којима су прописани рокови за усаглашавање са одредбама овог закона.

У прелазним и завршним одредбама превиђено је да се ступањем на снагу овог закона ставља ван снаге одредбе ст. 2-6. члана 66. Закона о високом образовању, које се односе на Студентски парламент.

Самосталне високошколске установе и високошколске установе/јединице дужне су да усагласе своје акте са овим законом у року од шест месеца од ступања на снагу овог закона.

Предвиђено је да већ конституисани Студентски парламенти одрже изборе по новом закону тек по истеку мандата, како се не би прекидао континуитет.

Овај закон ће ступити на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства која су потребна за спровођење овог закона у 2021. години обезбеђена су у буџету Републике Србије на разделу Министарства просвете, науке и технолошког развоја за финансирање студентских конференција и то за: СКОНУС програмска активност 0004 подршка раду Универзитета у Београду у износу од 3.900.000 динара за СКАСС програмска активност 0011 подршка раду високих школа у износу од 1.000.000 динара.

Средства потребна за реализацију акта у наредним годинама биће планирана у оквиру лимита одређених за Министарство просвете, науке и технолошког развоја и у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И ПРАВИЛНО ДЕФИНИСАЊЕ ПРОМЕНЕ КОЈА СЕ ПРЕДЛАЖЕ

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области студентског организовања, Министарства просвете, науке и технолошког развоја прати, на нивоу инспекцијског надзора, да ли је студентски парламент као један од органа високошколске установе организован у складу са законом, као и да су студентске коференције изабране у складу са законом.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године, у Трећем делу који се односи на Стратегију развоја високог образовања, планирано је усклађивање високог образовања Републике Србије са принципима Европског простора високог образовања, и то на начин који ће осигурати да се ови процеси одвијају уз поштовање институционалне аутономије и академских слобода и уз пуно учешће студената, наставног особља, ВШУ, научне, стручне јавности и послодаваца.

На предметну област примењује се Закон о високом образовању. Овај закон је само предвидео студентско организовање, али га није ближе дефинисао, таква ситуација створила је бројне проблеме на терену који су се огледали у неуједначеној пракси, што је директно правило разлике између студената у Србији у односу на то на ком факултету или универзитету студирају.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Закон о виском образовању уређује студентско организовање кроз студентске конференције и студентске парламенте, међутим не уређује питања студентских организација, у том смислу Предлогом закона о студентском организовању прелаже се уређивање свих облика студентског организовања и представљања.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

a. Проблем неусклађености система студентског организовања са европским стандардима у овој области;

b. Проблем недовољне уређене структуре у оквиру студентског организовања;

с. Проблем лоше дефинисаног институционалног оквира за студентско организовање на самосталним високошколским и високошколским установама;

д. Проблеме положаја, делатности, надлежности, организације и начина функционисања студентских организација и начин финансирања Студентског парламента и студентских организација;

е. Проблем утврђивања оквира за остваривање заједничких интереса на националном и међународном нивоу кроз рад студентских конференција и националне студентске организације.

а) Проблем неусклађености система студентског организовања са европским стандардима у овој области;

Као главни узрок неусклађености система студентског организовања са европским стандардима у овој области јесте непостојање једног закона којим би се дефинисао систем студентског организовања. Корени тога леже у традицији студентског организовања у Србији која се разликовала од европског модела пре доношења Болоњске декларације. Према тој традицији, студентско организовање се само као један сегмент спомиње у Закону о високом образовању, где се дефинише само његово постојање, без икаквих даљих дефинисања.

У европској пракси је изражена тенденција ка независности студентских представничких тела у односу на самосталне високошколске установе, али и државу. Овим Предлогом закона о студентском организовању, решили би се вишедеценијски проблеми у овој области и дао би се оквир и могућност пуноправног учествовања студената у организовању дефинисаним овим законом.

б) Проблем недовољне уређене структуре у оквиру студентског организовања;

Досадашња структура у оквиру студентског организовања била је различита и није се одликовала јединственом праксом. Закон о високом образовању, није посветио довољно пажње овом питању па је оно остало недовољно дефинисано и разрађено. Предлогом закона о студентском организовању у потпуности се дефинише и уређује структура студентског организовања.

с) Проблем лоше дефинисаног институционалног оквира за студентско организовање на самосталним високошколским и високошколским установама;

Законом о високом образовању само је начелно дефинисан институционални оквир за студентско организовање на самосталним високошколским и високошколским установама. У пракси је често долазило до

проблема и злоупотреба од стране самосталних високошколских и високошколских установа и ограничавања деловања студената у законом гарантованим оквирима. Предлогом закона о студентском организовању решено је и ово важно питање и смањена је могућност двосмисленог тумачења институционалног оквира за студентско организовање.

d) Проблеме положаја, делатности, надлежности, организације и начина функционисања студентских организација и начин финансирања Студентског парламента и студентских организација;

Као и код осталих проблема у области студентског организовања и ови проблеми проистичу из недовољно дефинисаних одредби Закона о високом образовању и неуједначеној пракси на терену. Решавањем проблема положаја, надлежности, организације и начина функционисања студентских организација и начина финансирања решава се главни принцип који се прописује европским стандардима из ове области, а то је принцип независности студентског организовања.

e) Проблем утврђивања оквира за остваривање заједничких интереса на националном и међународном нивоу кроз рад студентских конференција и националне студентске организације;

Према европским стандардима један од главних услова чланства у Европској студентској Унији (ЕСУ) јесте легитимност и репрезентативност студентских представничких тела. До сада је увек постојала опасност да се доведе у питање чланство Србије у ЕСУ управо из ових разлога. Овим Предлогом закона уводи се ред у рад студентских конференција и националне студентске организације и обезбеђује се репрезентативност потребна за представљање Србије у ЕСУ.

5) Која промена се предлаже? Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Предлаже се усвајање потпуно новог правног акта којим би се јасно и свеобухватно дефинисала ова област.

6) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложене промене утицаће на систем високог образовања у оном делу који се директно тиче студентског организовања и представљања, односно на све микро и макро чиниоце који у њему учествују, утицаће на студентске организације и удружења, на представнике студената и она тела и органе у којима су студенти представљени. Коначно, промене ће посредно утицати и на целокупну студентску популацију.

7) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоји овакав документ, с тога, овај закон први је који свеобухватно дефинише област студентског организовања и представљања.

8) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Није. Важећи прописи само начелно и појмовно предвиђају поједине облике студентског организовања и представљања.

9) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

250.000 студената у Србији и даље ће имати неуједначен систем, што ће неке студенте учинити повлашћеним у односу на друге студенте, према универзитету или факултету на којем студирају. То ствара огромну разлику, која може имати елементе дискриминације. Такође, више од половине студентских представника, поготово оних који долазе са малих факултета, подложно је различитим притисцима у раду и одлучивању од стране чланова управа. Новим законом добио би се простор за независније функционисање и рад.

10) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Многе земље у региону заједно са другим земљама модерне Европе, имају посебан закон који уређује област студентског организовања, након чијих доношења је дошло до јако позитивних ефеката, потпуног уређења и развитка ове области.

2. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЦИЉЕВА

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ доношења овог акта је успостављање јединственог и функционалног система студентског организовања на нивоу читаве републике.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Посебни циљеви односе се на:

- дефинисање основних облика студентског организовања;
- функционисање Студентских конференција које су основане у складу са Законом о високом образовању;
- функционисање Студентских парламената на самосталним високошколским установама и високошколских јединица у њиховом саставу;

- функционисање и организација студентских организација;
- успостављање контроле над законитошћу рада, аката и коришћења финансијских средстава;
- утврђивање казнене политике у случају непримене или неправилне примене норми закона, за високошколске установе и одговорна лица, као у за студентске конференције, студентска организација, савез студентских организација, односно национални савез студентских организација.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Приоритетни циљеви Владе јесу задржавање младих и образовање стручних кадрова. Пружање прилике младима да се њихов глас чује и да њихов глас утиче на побољшање система високог образовања допринеће остварењу главних циљева Владе.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Студентска конференција Универзитета Србије ће прво спровести анкету. Касније ће сам процес акредитације и реакредитације установа обухватати испуњење услова из ових области, па ће институције подносити документацију.

3. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА ИДЕНТИФИКОВАЊЕ ОПЦИЈА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана "status quo" опција?

Опција „status quo“ није разматрана јер у том случају остаје проблем неадекватног регулисања рад студентских парламента високошколских устнова и што је значајније потпуно неуређене области деловања студенских организација на високошколској установе. Уколико не би дошло до промене, задржала би се садашња ситуација у којој је тешко рећи да ли поједине студентске организације заиста заступају права студената или неких других интересних група с обзиром да их само одредница у називу „студентска“ везује за остваривање права студената.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Не.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

У закону нема мера забране и ограничења, већ је као први закон који уређује ову област сам по себи подстицајне природе јер дефинише основне појмове,

институте и правце кретања студентског организовања, утврђујући принципе слободе и независности студентских представника.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Потребно је да институције на које се овај закон односи ускладе своје правне акте са одредбама овог закона.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Не.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора, зато што се углавном ради о институцијама чији је оснивач Република Србија.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Не.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

/

4. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција неће имати ефекте на јавне приходе и расходе.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно је обезбедити из самосталних прихода самосталних високошколских и високошколских установа, које те приходе могу остварити на за то већ утврђен начин.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције ће обезбедити независно плаћање годишње котизације Европској студентској унији и на тај начин омогућити чланство Студентске конференције Универзитета Србије у овом међународном телу.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Средства из чланарина предвиђена су за финансирање Студентских конференција, на основу података из анализа Републичког Завода за статистику у Србији је у академској 2019/20. години уписано укупно 256.172 студента, па би се примењивао следећи модел прорачуна:

$$S \times B = N$$

Предложени износ чланарине за финансирање студентских конференција је 100 РСД, који наравно конференције могу мењати у складу са овлашћењима датим овим законом. Према томе долазимо до следећег прорачуна:

Финансирање студентских конференција	Студентска конференција универзитета Србије	Студентска конференција академија и високих школа Србије	На годишњем нивоу укупно
Укупан број студената	193.275	37.259	230.534
Износ Чланарине	100 РСД	100 РСД	100 РСД
Износ буџета студентских конференција	19.327.500 РСД	3.725.900 РСД	23.053.400 РСД

Табела 1. Буџет студентских конференција

Студентски парламенти финансираће се из сопствених средстава високошколске установе, финансираће се према финансијском плану Студентског парламента, који улази у финансијски план високошколске установе.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

За све локалне студентке парламенте је предвиђено да се расходи финансирају кроз редистрибуцију већ постојећих средстава.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција нема ефеката на расходе других институција.

5. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕКОНОМСКИХ ЕФЕКТА

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

/

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

/

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

/

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

/

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

/

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

/

6. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ДРУШТВО

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Изабрана опција имаће незнатан утицаја на трошкове грађана – студената и њихових родитеља јер ће се студентске конференције финансирати од њихових чланарина, но с обзиром да је у питању симболични износ по 100 динара по студенту на годишњем нивоу.

Са друге стране, студентским конференцијама биће доступна већа средства за рад него што је то био случај до сада што ће се одразити на боље заступање интереса студената на нивоу конференција студената.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Изабране опције немају штетне утицаје ни на једну групу популације.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Изабране опције имају утицаја на позитиван утицај студенте из осетљивих група јер уређују њихову заступљеност у студентском парламенту као једном од органа високошколске установе, на прецизнији начин него што је то случај према важећем закону.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

/

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабране опције омогућавају равноправан третман свим појединцима и групама

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

/

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

/

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Изабрана опција није у директној вези са подизањем квалитета образовања али утиче на бољу заступљеност студената из осетљивих група у студентском парламенту високошколске установе.

7. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

/

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

/

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

/

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

/

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

/

8. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ УПРАВЉАЧКИХ ЕФЕКТА

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

/

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

/

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Изабрана опција не подразумева реструктурирање високошколских установа већ само усаглашавање њихових општих аката како би се студентски парламенти формирали и уредили свој рад у складу са решењима предложеним Предлогом закона, а за чега је Предлогом закона остављен рок од 6 месеци од дана ступања на снагу закона.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у сагласности са међународним актима који промовишу учешће студената у управљању високошколском установом и у осигурању квалитета наставе и програма високог образовања.

Предлогом закона прописано је стављање ван снаге одредби Закона о високом образовању у делу у којем су у супротности са изабраном опцијом.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција нема утицаја на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција нема утицаја на рад јавне управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Потребно је ускладити статуте високошколских установа са овим законом, у року од 6 месеци од дана ступања на снагу.

9. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ РИЗИКА

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

У поступку сачињавања Предлога закона као и у обављеним консултацијама и јавној расправи о Предлогу закона, све заинтересоване стране, студентске конференција и организације и академска заједница су исказале подршку потреби да се студентско представљање и организовање уреде прецизније у односну на досадашњу праксу. Изабране опције се не односе на доносиоце одлука на државном нивоу, већ се огледају у потреби усаглашавања општих аката високошколских установа, за шта је Предлогом закона предвиђен рок од шест месеци од дана ступања на снагу закона.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Да.

За спровођење изабране опције није потребно спроводити јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не

10) ПОДАЦИ О ОБАВЉЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

Током 2019. и 2020. године Министарство просвете, науке и технолошког развоја је више пута обавило консултације са студентским представницима, који су чинили радну групу и овај Нацрт закона о студентском организовању је управо проистекао из договора постигнутим на тим консултацијама. Пре спровођења јавне расправе текст Нацрта закона био је послат и Конференцији универзитета и Конференцији академија струковних студија и високих школа које нису имале примедбе на достављени текст.

Одбор за јавне службе Владе Републике Србије, на основу члана 41. став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 74/14 и 18/19-др. пропис), на седници одржаној 24. марта 2021. године године, на предлог Министарства просвете, науке и технолошког развоја донео је Закључак 05 број 011-2669/2021. којим је одређено спровођење јавне расправе о Нацрту закона о студентском организовању у периоду од 29. марта до 17. априла 2021. године.

Нацрт закона објављен је на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја и на Порталу е-управа, а заинтересована лица могла су у току периода трајања јавне расправе да своје примедбе, сугестије и предлоге доставе преко посебног формулара на е-мејл адресу visoko@mpn.gov.rs са назнаком „Нацрт закона о студентском организовању”.

У оквиру јавне расправе Министарство је организовало и две онлајн сесије представљања Нацрта закона и расправе о његовој садржини, и то 31. марта и 7. априла 2021. године. Сви заинтересовани су своје учешће могли да пријаве путем е-mail адресе: visoko@mpn.gov.rs. За праћење онлајн сесија пријавили су се и узели учешћа у расправи представници: универзитета и других високошколских установа, академских мрежа, штампаних медија као и други заинтересовани појединци.

На е-мејл адресу visoko@mpn.gov.rs послато је укупно 11 формулара са, примедбама, сугестијама и предлозима на Нацрт закона о студентском организовању.

Формуларе су доставили: Ана Грчић, Милица Јаковљевић, Проф. др Александар Игњатовић, Универзитет у Београду, Студентски парламент Филозофског факултета Универзитета у Београду, Милош Киломовић, Емил Зороњић, Проф. др Срђан Рончевић, Студентски парламент Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, Александар Стојановић, Студентски парламент Шумарског факултета.

Радна група је размотрила све начелне и појединачне примедбе, сугестије и предлоге изнете током јавне расправе и достављене путем формулара.

Прихваћене су сугестије:

- прецизирање у погледу Националног савеза студентских организација. Тако је у члану 15. став 2. Нацрта прописано да се „Национални савез студентских организација оснива се уз прибављено мишљење Студентске конференције универзитета, односно Студентске конференције академија струковних студија и високих школа“. Одговарајућа измена унета је и у члан 4. став 1. тачку 9, где је одређено да у надлежност студентских конференција спада, између осталог, и давање мишљења за оснивање националних савеза студентских организација
- члан 15. је допуњен ставом 6. којим је уређена надлежност Националног савеза студентских организација и то на следећи начин: „У надлежност Националног савеза студентских организација спадају усклађивање рада савеза студентских организација које делују на територији Републике Србије, као и остали послови утврђени овим законом
- измењен је члан 12. став 3. Нацрта, који сада прописује да у састав комисије која цени испуњеност услова за стицање статуса студентске организације улази и студент проректор, односно студент проректор
- прихваћен је предлог да се допуни листа ситуација у којима представници студената у пуном капацитету учествују у раду стручног органа високошколске установе, па је у том смислу у члану 8. став 3. додато да студенти учествују у расправи и одлучивању на стручним органима и када се разматра усвајање плана и календара рада.
- да се у потпуности избрише члан 8. који се односи на „Мировање права и обавеза члана студентског парламента“, јер не постоји оправдање за постојањем оваквог института.

Нису уважене примедбе да се студентске конференције финансирају из буџета Републике Србије, а не из чланарина које уплаћују студенти јер је предвиђена финансијска независност студентских представничких тела.

У поступку прибављања мишљења од надлежних органа, Министарство је у непосредној сарадњи са Министарством финансија усагласило одредбе Нацрта закона о финансирању студентских конференција и студентских парламената.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство просвете, науке и технолошког развоја
2. Назив прописа
Предлог закона о студентском организовању
(Draft Law on students organizing)
3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):
 - а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа,
Споразум, Наслов VIII Политике сарадње, Члан 102. образовање и стручно оспособљавање
 - б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума а,
Општи рок утврђен чланом 72. Споразума
 - в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Потпуно
 - г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
/
 - д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.
/
4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:
 - а) Навођење одредби примарних извора права Еевропске уније и оцене усклађености са њима,
/
 - б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

НЕ

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

НЕ